

Δελτίο Τύπου

Deloitte European CFO Survey Spring 2021:

Αισιόδοξοι εμφανίζονται οι CFOs σε Ελλάδα και Ευρώπη για την οικονομία και τις επιχειρήσεις τους επόμενους 12 μήνες – Σταδιακή ανάκαμψη του τουρισμού

Η επιστροφή από την πανδημία φαίνεται να είναι κοντά και οι CFOs σε όλη την Ευρώπη κοιτάζουν το μέλλον με αυτοπεποίθηση

Αθήνα 10 Ιουνίου 2021 - Ιδιαίτερα αισιόδοξοι και με μεγάλες ελπίδες για την ανάκαμψη της οικονομίας τους επόμενους 12 μήνες εμφανίζονται οι επικεφαλής των οικονομικών επιτελείων των εταιρειών στην Ευρώπη, όπως αποτυπώνεται στην 13^η έκδοση της έρευνας [European CFO Survey](#) της Deloitte. Η έρευνα διοργανώνεται από την Deloitte δύο φορές τον χρόνο με τη συμμετοχή περίπου 1.500 CFOs από 19 Ευρωπαϊκές χώρες ενώ η συγκεκριμένη έκδοση συνέλεξε απαντήσεις τον Μάρτιο του 2021.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, το 78% των Ελλήνων και το 74% των Ευρωπαίων CFOs αναμένουν άνοδο των εσόδων των εταιρειών τους μέσα στον επόμενο χρόνο, ενώ την ίδια στιγμή μόνο το 13% των Ελλήνων και το 12% των Ευρωπαίων συμμετεχόντων προβλέπει μείωση εσόδων. Η βελτίωση του αισθήματος αισιοδοξίας φαίνεται πως είναι διάχυτη σε όλες τις χώρες και σε όλους τους τομείς της οικονομίας, ενώ η επιχειρηματική εμπιστοσύνη βρίσκεται στο υψηλότερο σημείο από το 2015.

Είναι αξιοσημείωτο ότι η αύξηση της αισιοδοξίας είναι πιο έντονη σε χώρες εκτός Ευρωζώνης και αυτό φαίνεται κυρίως από την αισιόδοξη στάση των CFOs στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου το 78% των ερωτηθέντων -το υψηλότερο μάλιστα ποσοστό από όλες τις χώρες που συμμετέχουν στην έρευνα- δηλώνουν ότι αισθάνονται πιο αισιόδοξοι για το μέλλον σε σχέση με πριν από τρεις μήνες.

Βασικά συμπεράσματα

Η πλειονότητα των ευρωπαϊκών εταιρειών βρίσκεται ήδη στη φάση της επιστροφής στην ευημερία εστιάζοντας στο μέλλον και στη μετά την πανδημία εποχή.

Υπάρχουν σημαντικές ενδείξεις ότι πολλές ευρωπαϊκές εταιρείες έχουν γυρίσει σελίδα και είναι πλήρως εστιασμένες στην επόμενη ημέρα, με δύο στους τρεις CFOs στην Ευρώπη να αναφέρουν ότι ήδη προετοιμάζονται για την διαμόρφωση του μετά την πανδημία επιχειρηματικού τοπίου, μια φάση που την χαρακτηρίζουν ως «φάση ευημερίας», ενώ μόνο το 14% αισθάνεται ότι είναι ακόμα σε φάση επιβίωσης.

Πάρα την διάχυτη θετική διάθεση, εμφανίζονται ωστόσο σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ διαφορετικών κλάδων. Για παράδειγμα, ενώ πάνω από το 80% των Ευρωπαίων CFOs από τους κλάδους των βιο-επισημών και της υγείας θεωρούν ότι οι επιχειρήσεις τους βρίσκονται σε φάση ακμής, αντίθετα ένας στους δύο CFOs από τους κλάδους του τουρισμού και των ταξιδιών δηλώνει ότι οι εταιρείες τους εξακολουθούν να ανησυχούν για την διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους.

Στον αντίποδα, οι Ευρωπαίοι CFOs εταιρειών λιανικού εμπορίου, επιβεβαιώνουν την ιδιαίτερα ανοδική πορεία για τον κλάδο τους, με το 66% αυτών να αναφέρει ότι βρίσκονται σε φάση ανάκαμψης.

Διαφορετικά πρότυπα ανάκαμψης

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης οι απόψεις των CFOs σχετικά με το πότε αναμένεται η ανάκαμψη των εσόδων σε προ-πανδημίας επίπεδα, οι οποίες έχουν μεταβληθεί θετικά. Το 29% των **Ελλήνων CFOs αναφέρουν ότι τα έσοδα βρίσκονται ήδη στα προ-κρίσης επίπεδα** ή και ότι τα έχουν ξεπεράσει.

Ωστόσο, παρατηρείται ότι όσο μεγαλύτερη ήταν η πτώση του ΑΕΠ σε μια χώρα το 2020 τόσο χαμηλότερο είναι το ποσοστό των εταιριών που αναφέρουν ότι τα έσοδά τους έχουν ανακάμψει ή και ξεπεράσει τα προ-κρίσης επίπεδα. Για παράδειγμα, ενώ σχεδόν τα δύο τρίτα των CFOs στη Δανία και τη Ρωσία αναφέρουν ότι τα έσοδά τους βρίσκονται ήδη σε επίπεδα προ πανδημίας, σε Ελλάδα, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο η εικόνα διαφέρει καθώς λιγότερο από το 30% είναι σε θέση να δηλώσει το ίδιο.

Με αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση βλέπουν το μέλλον οι Ευρωπαίοι CFOs στον τουρισμό. Με το 60% αυτών να δηλώνουν περισσότερο αισιόδοξοι για τις προοπτικές της εταιρίας τους, το επίπεδο αισιοδοξίας είναι το υψηλότερο στον κλάδο από την Άνοιξη του 2018. Περίπου τέσσερις στους έξι (81%) των CFOs του ίδιου κλάδου αναμένουν τα έσοδά τους να αυξάνονται τους επόμενους 12 μήνες, ποσοστό υψηλότερο όλων των κλάδων. Ξεκινώντας από ένα πολύ χαμηλό επίπεδο εσόδων τους περασμένους μήνες, οι προσδοκίες μπορούν μόνο να βελτιώνονται καθώς η σταδιακή άρση των περιορισμών επιτρέπει στους καταναλωτές να επενδύσουν ξανά στις υπηρεσίες εστίασης και φιλοξενίας το καλοκαίρι. Τέλος η διάθεση για επενδύσεις επίσης βελτιώνεται με το 40% των CFOs να δηλώνουν ότι θα αυξήσουν τις επενδύσεις τους επόμενους 12 μήνες –ποσοστό διπλάσιο σε σχέση με το αντίστοιχο του Φθινοπώρου.

Θετικές οι προοπτικές για τις κεφαλαιουχικές δαπάνες

Οι CFOs εξακολουθούν να ανησυχούν για πιθανή αποδυνάμωση της ζήτησης και για την συνολική κατάσταση της οικονομίας. Μπορεί αφενός να θεωρούν ότι υπάρχει μικρότερη αβεβαιότητα σε σχέση με το περασμένο φθινόπωρο, όμως το 69% των **Ευρωπαίων και το 47% των Ελλήνων ερωτηθέντων** θεωρεί τα τρέχοντα επίπεδα οικονομικής και χρηματοοικονομικής αβεβαιότητας πολύ υψηλά.

Όσον αφορά τις επενδυτικές τους προθέσεις, αυτές έχουν βελτιωθεί με σχεδόν τους μισούς CFOs να σχεδιάζουν να αυξήσουν τις κεφαλαιουχικές δαπάνες τους επόμενους 12 μήνες, ενώ μόνο το 13% των **Ελλήνων και το 15% των Ευρωπαίων** CFOs προγραμματίζει να τις μειώσει.

Σαφή σημάδια βελτίωσης για τις προοπτικές της απασχόλησης

Ένα μέσο ποσοστό 44% των CFOs στην **Ελλάδα και 38% στην Ευρώπη** σκοπεύουν να αυξήσουν το εργατικό δυναμικό τους κατά τους επόμενους 12 μήνες έναντι 11% που αναμένει μείωση.

Το πλέον ενθαρρυντικό είναι ότι οι προοπτικές για την απασχόληση είναι θετικές σε όλους τους κλάδους, ακόμη και σε εκείνους που πλήττονται περισσότερο από την πανδημία. Οι προθέσεις προσλήψεων στον τουριστικό τομέα, για παράδειγμα, είναι μεταξύ αυτών που συγκεντρώνουν τις μεγαλύτερες ανοδικές τάσεις, με ένα μέσο ποσοστό 36% να αναφέρει ότι θα προχωρήσει άμεσα σε προσλήψεις.

Αυξητική άλλα όχι σε ανησυχητικό βαθμό η πορεία του πληθωρισμού

Παρόλο που οι προσδοκίες για τον πληθωρισμό έχουν αυξηθεί στις περισσότερες χώρες, σε σύγκριση με το φθινόπωρο, ο πληθωρισμός παραμένει κάτω από τα επίπεδα της άνοιξης του 2019. Ο αναμενόμενος ρυθμός πληθωρισμού για τον επόμενο χρόνο μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης, αναμένεται να κυμανθεί στο 1,37%, πολύ χαμηλότερα δηλαδή από την πρόβλεψη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που τον τοποθετεί στο 2%. **Οι Έλληνες ερωτηθέντες αναμένουν πληθωρισμό ύψους 0,95%.**

Σχολιάζοντας τα ευρήματα της πρόσφατης έρευνας Deloitte European CFO Survey Spring 2021, ο κος **Παναγιώτης Χορμολίτης**, Partner, Financial Advisory, CFO Program Leader, Deloitte σημείωσε: «Είναι γεγονός ότι η ανθρωπότητα βίωσε τους τελευταίους 12 μήνες μία πρωτόγνωρη συνθήκη, η οποία δοκίμασε την ανθεκτικότητα ατόμων και επιχειρήσεων. Ωστόσο, εκ των υστέρων καθίσταται σαφές ότι μέσα από αυτή τη δοκιμασία αναδύθηκαν αρετές όπως η εφευρετικότητα και η επινοητικότητα με σκοπό την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και της μετέπειτα ανάπτυξης του εκάστοτε οργανισμού. Η πανδημία του COVID-19, επιτάχυνε τις ψηφιακές αλλαγές με τις νέες τεχνολογίες και τους νέους τρόπους εργασίας να έχουν εισέλθει δυναμικά στο παιχνίδι. Πολλές εταιρείες φαίνεται να έχουν ήδη γυρίσει σελίδα και να επικεντρώνονται στη νέα πραγματικότητα όπως αυτή αρχίζει να διαμορφώνεται. Ο βαθμός στον οποίο οι επιχειρήσεις θα καταφέρουν να εξέλθουν από την κρίση και να τοποθετηθούν σε ισχυρότερη θέση στον κλάδο τους, θα εξαρτηθεί από την ικανότητά τους να λύσουν τη σύνθετη εξίσωση της προσαρμογής στα νέα δεδομένα. Παράλληλα η έγκαιρη ανίχνευση του ρίσκου και των ευκαιριών στο πλαίσιο ενός νέου επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της συνετής επένδυσης με βιώσιμους όρους, τόσο στους ανθρώπους όσο και στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τις νέες τεχνολογίες, καθώς και η περιβαλλοντική ενσυναίσθηση των οργανισμών θα αποτελέσουν καίρια στοιχεία για την χάραξη μίας καινοτόμου, ευέλικτης και αναπτυξιακής στρατηγικής για τις επιχειρήσεις στην Ευρώπη».

Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με την έρευνα Deloitte European CFO Survey Spring 2021 μπορείτε να βρείτε [εδώ](#):

###